

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.006.02.2022

Pan
Krzysztof Faber
Starostwa Powiatu Nowotarskiego
ul. Bolesława Wstydliwego 14
34-400 Nowy Targ

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*PI/22/063 - Działania organów publicznych na rzecz ograniczenia zabudowy terenów zagrożonych
powodzią*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, ul. Bolesława Wstydliwego 14, 34-400 Nowy Targ (<i>Starostwo</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Faber, Starosta Powiatu Nowotarskiego, od 2006 r. (<i>Starosta</i>).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Sposób uwzględnienia w dokumentach strategicznych i planistycznych zadań wynikających m.in. ze zmiany Prawa wodnego w odniesieniu do zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią oraz przeciwdziałania zabudowie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.2. Przestrzeganie warunków zagospodarowania i zabudowy dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i zagrożonych powodzią.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2022, badania kontrolne dotyczyły również działań wcześniejszych i późniejszych, jeżeli miały one związek z zakresem przedmiotowym kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Małgorzata Kram, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/47/2022 z dnia 30 marca 2022 r. oraz nr KR/86/2022 z 17 czerwca 2022 r.2. Jerzy Baranek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/46/2022 z 30 marca 2022 r.3. Marcin Hałat, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/50/2022 z 30 marca 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-8)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działania Starosty na rzecz ograniczenia zabudowy terenów zagrożonych powodzią na terenie powiatu nowotarskiego odpowiadały wymogom obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.

Starosta wypełnił obowiązek nałożony w art. 34 ust. 1a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym³ poprzez opracowanie *Planu operacyjnego ochrony przed powodzią* w dniu 14 marca 2012 r. (*Plan operacyjny*). W dokumencie tym zawarto opis terenów zagrożonych powodzią dla każdej z 14 gmin powiatu nowotarskiego. Plan operacyjny aktualizowano 16 razy, tj. co najmniej jeden raz w roku (w tym w okresie objętym kontrolą dokonano sześciu aktualizacji).

W postępowaniach dotyczących wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, zgłoszenia budowy lub przebudowy oraz zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę/rozbiórkę, rzetelnie badano zgodność dokumentacji z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 528, dalej: *ustawa o samorządzie powiatowym*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Uwzględnianie w dokumentach strategicznych i planistycznych zapisów oraz działań dotyczących realizacji inwestycji na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz zagrożonych powodzią

Opis stanu faktycznego

1.1. Powiat nowotarski położony jest w dorzeczu górnej Wisły i jej prawobrzeżnego dopływu Dunajca. W Starostwie nie prowadzono analiz terenów zagrożonych powodzią w odniesieniu do cieków wodnych występujących na terenie Powiatu. W skład Powiatu wchodziło 14 gmin.

W 2015 r. w ramach tzw. I cyklu planistycznego Starostwo otrzymało mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP), sporządzone i przekazane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie pismem z 17 czerwca 2015 r.⁵ dla rzek: Dunajec, Biały Dunajec, Raba, Skawa. W 2020 r. w ramach tzw. II cyklu planistycznego MZP i MRP, z wyłączeniem rzeki Czarna Orawa i jej zlewni⁶, zostały przekazane Starostwu przez Ministra Klimatu i Środowiska pismem z 22 października 2020 r.⁷

Na terenie gminy Nowy Targ i miasta Nowy Targ na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią położone były 17 802 działki ewidencyjne, co stanowiło 2% ogółu działek ewidencyjnych wyodrębnionych na terenie Powiatu⁸.

(akta kontroli str. 18-21, 60-92)

Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Starostwa wyjaśnił, że *wskazane przez Wydział Geodezji, Katastru i Kartografii tutejszego Starostwa działki ewidencyjne są położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Ze względu na morfologię terenu, odpowiadają one obszarom zagrożonym powodzią.*

(akta kontroli str. 155)

W przyjętej uchwałą nr 339/XLVI/2014 Rady Powiatu Nowotarskiego z 30 października 2014 r. Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotarskiego na lata 2015-2022 (*Strategia*) oraz jej aktualizacji⁹ z 27 grudnia 2018 r. nie zamieszczono zagadnień dotyczących obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz nie wskazano obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i/lub zagrożonych powodzią, jak również nie ustalono działań zapobiegających lub ograniczających presję inwestycyjną na tych terenach. Strategia obejmowała obszar Powiatu.

(akta kontroli str. 19-25)

Starosta wyjaśnił, że *w Strategii nie zawarto zagadnień dotyczących obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ponieważ w procesie planowania strategicznego nie stwierdzono takiej potrzeby. Ostateczna treść strategii jest zawsze wynikiem przeprowadzonej diagnozy i analizy strategicznej, z której nie wynikało, aby zagadnienia związane z zagrożeniem powodziowym powinny znaleźć się w ww. dokumencie strategicznym.*

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Znak: ZP-ar-74-80/15.

⁶ Informacja na temat tych obszarów była udostępniona mieszkańcom poprzez portal: [http://nowotarski.geoportal2.pl/map/www/mapa.php?CFGF=wms&mylayers="+grance+OSM+](http://nowotarski.geoportal2.pl/map/www/mapa.php?CFGF=wms&mylayers=).

⁷ Znak: DGW-1.452.1.2020.

⁸ Stan na 31 marca 2022 r.

⁹ Uchwała nr 23/III/2018 Rady Powiatu Nowotarskiego ws. przyjęcia aktualizacji rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu nowotarskiego na lata 2015 – 2022.

Według Starosty dobrą praktyką był udział pracowników Starostwa w posiedzeniach gminnych komisji urbanistyczno-architektonicznych. W trakcie posiedzeń omawiane były kwestie związane z ograniczeniami w zakresie funkcji terenu określonych w planach miejscowych, w tym terenów zagrożonych powodzią.

(akta kontroli str. 159-160)

1.2. W zatwierdzonym przez Starostę 14 marca 2012 r. Planie operacyjnym zawarto dane dotyczące budynków i budowli położonych na terenach zagrożonych powodzią, według cieków wodnych i gmin z terenu Powiatu. Wskazano w nim, że na terenie Powiatu dominują wezbrania powodziowe opadowe-nawalne, roztopowe i zatorowo-lodowe. Główną rzeką regionu jest Dunajec a wraz z nim wskazano 10 rzek wpływających na zagrożenie powodziowe. W rozdziale 2.2 Planu opisano zagrożenie powodziowe w 14 gminach Powiatu, wskazując tereny zagrożone powodzią oraz liczbę kilometrów dróg usytuowanych na takich terenach. Ponadto, wskazano na pojawiające się zagrożenia uaktywnienia osuwisk powiązanych z opadami deszczu lub wezbraniem wód.

Plan operacyjny był aktualizowany co najmniej raz w roku. Nie był udostępniony mieszkańcom Powiatu, stanowił dokument wewnętrzny dla Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

(akta kontroli str. 18-21, 26-47)

Pełnomocnik Starosty ds. Zarządzania Kryzysowego wyjaśnił, że przepisy nie określają wymogów w tym zakresie, jest to dokument służący do pracy dla Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i Starosty w prowadzeniu działań. Na podstawie ww. Planu przygotowywano np. plany ewakuacji (m.in. szacowania liczby osób, niezbędnych środków transportowych itp.) oraz logistykę użycia sił i środków na zabezpieczenie i przeciwdziałanie skutkom powodzi. Ponadto na podstawie Planu sporządzano m.in. komunikaty i ostrzeżenia pogodowe, które kierowano do powiatowych służb, inspekcji, straży i jednostek samorządu terytorialnego i te informacje były przekazywane mieszkańcom.

(akta kontroli str.286-290)

Plan i jego 16 aktualizacji zawierało m.in. dane o:

- a) reorganizacji Starostwa – Uchwała zlikwidowała Wydział Zarządzania Kryzysowego, a w jego miejsce utworzono Wydział Polityki Społecznej i Bezpieczeństwa. Sprawami zarządzania kryzysowego zajmuje się powołany zarządzeniem nr 75/2012 Starosty z dnia 2 lipca 2012 r. Pełnomocnik Starosty ds. Zarządzania Kryzysowego;
- b) zasadach i trybie oceniania i dokumentowania szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, obiekty melioracji wodnej i szczegółowej w powiecie;
- c) stanie infrastruktury przeciwpowodziowej w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego;
- d) wykazie sprzętu przeciwpowodziowego w magazynie;
- e) zasadach i trybie oceniania i dokumentowania szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi oraz oczyszczania i odkażania studni i wody do picia dla powodzi;
- f) danych teleadresowych pracowników ds. zarządzania kryzysowego, osób funkcyjnych w JST oraz sołtysów w sołectwach, raportowanie zdarzeń;
- g) odległości miejsca zamieszkania osób wchodzących w skład Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego od siedziby Starostwa; oceny zagrożenia powodziowego powiatu; powołania Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego; powołania Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego; czynności wykonywanych przez instytucje w przypadku powodzi; procedury reagowania w przypadku powodzi; wykazu posterunków pomiarowych oraz

zasady ogłaszania i odwoływania pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego; schematu postępowania w przypadku ogłoszenia pogotowia/alarmu przeciwpowodziowego; instytucji udzielających informacji o sytuacji na zbiornikach wodnych; wprowadzanie stanu klęski żywiołowej;

- h) możliwości przyjęcia ewakuowanej ludności z obszarów zagrożonych; ilości mieszkańców ewakuowanych z terenów zagrożonych powodzią i skażeniem toksycznymi środkami przemysłowymi; zestawienia środków transportu dla potrzeb ewakuowanej ludności; wykazu beczkowozów do przewozu wody pitnej;
- i) wykazie ilości sprzętu i rodzaj sprzętu przeciwpowodziowego w magazynach jednostek samorządu terytorialnego, wykazu porozumień/umów zawartych z podmiotami dysponującymi sprzętem możliwym do wykorzystania w czasie zagrożenia lub wystąpienia podtopień/zalań;
- j) zasadach i trybie uruchamiania środków budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania związane z usuwaniem skutków zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych, według wytycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 13 kwietnia 2021 r. oraz Instrukcji w sprawie szacowania i weryfikacji strat Wojewody Małopolskiego z 11 września 2021 r.;
- k) formacji Obrony Cywilnej będących w dyspozycji szefów Obrony Cywilnej, wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych.

(akta kontroli str. 18-21, 26-47, 95, 290)

Na terenie Powiatu nie było suchych polderów zalewowych.

(akta kontroli str. 186-189)

Plan operacyjny nie został zweryfikowany i zaktualizowany na podstawie MRP i MZP, przekazanych do Starostwa w latach 2015 oraz 2020.

(akta kontroli str. 18-21, 26-47, 95, 290)

Pełnomocnik Starosty ds. Zarządzania Kryzysowego wyjaśnił, że *z uwagi na ukształtowanie geomorfologiczne terenu (...) występowanie powodzi i z uwagi na nawalne deszcze (punktowe oberwania chmury) obszary wskazane przy tworzeniu Planu w 2012 r. są tożsame. W trakcie kontroli NIK wystąpiono do wszystkich 14 gmin o kolejną aktualizację zagrożeń powodziowych na administrowanym przez nie terenie. Wody Polskie powinny otrzymać dokumentację z RZGW jako jednostka kontynuująca ich zadania. Starostwo jest w trakcie weryfikacji zgodności PZRP z planem operacyjnym a z historii zdarzeń powodzi wynika, że wylewają te same ciekie wodne i w tych samych rejonach. Ponadto wskazał, że Plan został sporządzony głównie w oparciu o powódzie historyczne i informacje z gmin. Przygotowany został przez Pełnomocnika Starosty ds. Zarządzania Kryzysowego w oparciu o wiedzę własną, materiały ogólnodostępne w internecie oraz wcześniejsze analizy własne i gmin z terenu powiatu nowotarskiego.*

(akta kontroli str. 286-290)

1.3. Na podstawie MRP i MZP, na terenie Powiatu obszary szczególnego zagrożenia powodzią znajdowały się na terenie 11 z 14 gmin¹⁰.

(akta kontroli str. 19-21, 60-92, 291-295)

W odpowiedzi na pytanie czy i w jaki sposób ustalono i analizowano tereny zagrożone powodzią, ale nie wskazane przez Wody Polskie jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią Starosta wyjaśnił, że w prowadzonych analizach opierał się na materiałach przygotowanych przez RZGW/Wody Polskie, które w ramach

¹⁰ Takich działek nie wskazano na terenie gmin: Dursztyn, Morawczyzna, Pyzówka.

ustawowych kompetencji mają obowiązek realizować zadania związane z prawidłową gospodarką wodną.

(akta kontroli str. 157, 159)

1.4. W Starostwie nie opracowywano dokumentów ograniczających presję inwestycyjną na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

(akta kontroli str. 20)

Starosta wyjaśnił, że poza danymi zawartymi w Planie Zarządzania Kryzysowego Powiatu Nowotarskiego, zatwierdzonym 8 lipca 2021 r. przez Wojewodę Małopolskiego, Planie operacyjnym *nie prowadzono innych szczegółowych analiz obszarów zagrożonych powodzią. Powodzie na terenie powiatu są zjawiskiem gwałtownym, lecz krótkotrwałym. Ewentualne szkody występujące w związku z wezbraniem powodziowymi i one są lokalne i punktowe – dotyczą one zwłaszcza podtopień budynków (zalania piwnic).*

(akta kontroli str. 156-158)

Powiat nie posiadał innych dokumentów planistycznych bądź strategicznych obowiązujących w latach 2018-2022. Skutki występowania zagrożeń powodziowych na terenie powiatu, opisane były w Planie operacyjnym w rozdziale: *Ocena zagrożenia powodziowego powiatu* oraz w *Planie Zarządzania Kryzysowego Powiatu Nowotarskiego*. Dokument, o którym mowa powyżej precyzował zadania organizacyjne i merytoryczne z zakresu zarządzania kryzysowego i nie wprowadzał ograniczeń w zakresie zabudowy obszarów zagrożonych powodzią.

(akta kontroli str. 20, 26-45, 48-59)

W odpowiedzi na pytanie, *w jaki sposób zamierzano zapewnić bezpieczeństwo mienia, zdrowia i życia mieszkańców w powiązaniu z występowaniem zagrożeń powodziowych* Starosta wyjaśnił, że zapewnienie bezpieczeństwa mienia, zdrowia i życia mieszkańców czyniono poprzez ogłaszanie pogotowia lub alarmu powodziowego, przesyłanie samorządom lokalnym komunikatów ostrzegawczych o opadach deszczu i wezbraniach wód, umieszczanie na stronie internetowej Starostwa komunikatów meteorologicznych.

(akta kontroli str. 157-160)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Starosta wypełnił obowiązek nałożony art. 34 ust. 1a ustawy o samorządzie powiatowym poprzez opracowanie Planu operacyjnego. W Planie operacyjnym opisano tereny zagrożone powodzią w odniesieniu do cieków wodnych zlokalizowanych na terenie Powiatu oraz poszczególnych 14 gmin. Coroczne aktualizacje Planu obejmowały wyłącznie techniczne aspekty zabezpieczenia powodziowego (np. liczbę sprzętu, dane teleadresowe itp.).

2. Przestrzeganie warunków zagospodarowania i zabudowy dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i zagrożonych powodzią

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2018-2022 I kw.¹¹, dla terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w dwóch gminach, tj.: gminie Nowy Targ i mieście Nowy Targ, wydano 82¹² pozwolenia na budowę. Szczegółową kontrolą objęto 46 decyzji (46%), w tym 26 w gminie Nowy Targ i 20 (wszystkie) w mieście Nowy Targ.

(akta kontroli str. 93, 95-99, 100-118, 131-151, 296-328)

Kontrola wykazała zgodność wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę z mpzp oraz z zapisami WZ¹³ w zakresie uwzględniania w nich zapisów dotyczących zabudowy i zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. W przypadku 18 spraw w treści decyzji o pozwoleniu na budowę nie dokonano literalnego przeniesienia do niej zapisów z mpzp (ograniczeń) dotyczących obiektów wznoszonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (zamieszczano zapisy typu: *Inwestycję należy realizować zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, przepisami szczególnymi i wymogami instytucji opiniodawczych i uzgadniających* lub *Inwestycję należy realizować zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, przepisami szczególnymi i wymogami instytucji opiniodawczych i uzgadniających, w tym ostateczną decyzją PGW Wody Polskie (pozwolenie wodnoprawne) Nr ...*).

W jednym przypadku w treści decyzji o pozwoleniu na budowę był zapis odnoszący się do zagrożeń powodziowych dotyczący odstąpienia od wymagania uzyskania decyzji o zwolnieniu z zakazu wykonywania robót lub czynności wpływających na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, mimo położenia budynku bliżej niż 50 m od stopy wału (inwestycja polegająca na nadbudowie istniejącego budynku bez prowadzenia robót ziemnych). W przypadku 24 spraw obiekty zostały zaplanowane poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią a w przypadku trzech spraw nie wydano pozwolenia¹⁴ na budowę.

(akta kontroli str. 93, 95-99, 100-118, 131-151, 182-185)

Stwierdzono, że w sześciu przypadkach w treści decyzji o pozwoleniu na budowę, której integralną część stanowił projekt budowlany, nie zamieszczono treści warunków wskazanych w WZ, ale określono konieczność realizacji inwestycji zgodnie z ostateczną decyzją WZ (przywoływano jej numer). W dwóch przypadkach w decyzji WZ nie zamieszczono żadnych ograniczeń (przy czym w jednym z nich ograniczenia zawarto w późniejszej decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym i zostały one uwzględnione we wniosku o wydanie pozwolenia na budowę). W pozostałych 21 WZ nie wystąpiono do Starostwa o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę lub wnioski dotyczyły wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (tzw. ULICP). W jednej sprawie, w dacie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, działka nie była położona na terenie szczególnie zagrożonym powodzią.

W wyniku analizy ustalono m.in., że:

- decyzje o pozwoleniu na budowę były zgodne z wydanymi warunkami zabudowy albo miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę sprawdzano m.in. zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu i projektu architektoniczno-budowlanego

¹¹ Dane analizowano w oparciu o prowadzony w Starostwie rejestr pozwoleń na budowę, przebudowę i rozbudowę obiektów oraz rejestr zgłoszeń robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę (tzw. RejBud).

¹² Dotyczących obiektów kubaturowych.

¹³ W badaniu odniesiono się do 29 WZ.

¹⁴ Umorzono postępowanie po wycofaniu wniosku; wyłączono przedmiotową działkę z wniosku; odmowa z uwagi na przekazanie sprawy do PINB.

z ustaleniami mpzp i innymi aktami prawa miejscowego albo WZ w przypadku braku mpzp;

- kompletność projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego, w tym dołączenie: wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń.

- (akta kontroli str. 95-99, 119-154, 171-181, 296-328)

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, dla których nie uchwalono mpzp w sześciu przypadkach wydano WZ po 31 grudnia 2017 r. W jednym przypadku zawierała ona zapis o ograniczeniu zabudowy na terenie zagrożonym powodzią i dla tej działki (widniejąca w ewidencji geodezyjnej jako niezabudowana), do czasu kontroli NIK nie wydano pozwolenia na budowę. W pozostałych pięciu sprawach, WZ nie zawierała zapisów o ograniczeniu zabudowy. W jednym przypadku w dacie wydania WZ oraz pozwolenia na budowę obszar nie był objęty szczególnym zagrożeniem powodzią (na tym obszarze zaplanowano dojazd do projektowanych budynków). W pozostałych przypadkach wydane pozwolenia na budowę dotyczyły budowy/przebudowy/nadbudowy istniejących budynków.

(akta kontroli str. 149-153, 296-328)

Starosta wyjaśnił, że zgodność założeń we wnioskach o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę w zakresie ewentualnych ograniczeń związanych z usytuowaniem planowanej inwestycji na działkach/działce położonej na terenie szczególnie zagrożonym powodzią lub zagrożonym powodzią weryfikowano¹⁵ z decyzją WZ, którą zgodnie z art. 53 ust. 4 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wydaje się w uzgodnieniu z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Ww. uzgodnienie posiadało charakter informacyjny – w decyzji WZ zamieszcza się informację, że teren inwestycji położony jest w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Stanowi to sygnał dla organu administracji architektoniczno-budowlanej, że przed udzieleniem pozwolenia na budowę – zgodnie z art. 388 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo wodne – organ powinien wyegzekwować od inwestora ostateczną decyzję o pozwoleniu wodnoprawnym oraz sprawdzić zgodność dokumentacji projektowej z tą decyzją. (...) Wszystkie warunki i wymagania wynikające z uzgodnień są umieszczane w treści decyzji o warunkach zabudowy. Jeśli w decyzji nie ma wpisanych szczegółowych warunków, oznacza to, że projekt decyzji został uzgodniony bez zastrzeżeń.

(akta kontroli str. 165-170)

2.2. W latach 2018-2022 (I kw.) do Starostwa wpłynęło 9 604 zgłoszenia budowy lub przebudowy z projektem oraz zgłoszeń robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę/rozbiórkę w tym 1 240 (13%) dotyczyło obszaru miasta Nowy Targ a 1 335 (14%) Gminy Nowy Targ.

Wśród ww. zgłoszeń 63 (0,65%) dotyczyło działek położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w tym pięć na terenie miasta Nowy Targ (0,05%), a 58 (0,6%) na terenie gminy Nowy Targ.

(akta kontroli str. 94, 195-199)

Kontrola wszystkich pięciu zgłoszeń dotyczących działek leżących na terenie miasta Nowy Targ wykazała, że wśród ww. zgłoszeń w trzech przypadkach zamierzona inwestycja była zlokalizowana poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, natomiast w dwóch przypadkach inwestycje zlokalizowane były na tych obszarach.

¹⁵ Starostwo nie dysponowało tekstem/kopią przedmiotowych decyzji o PGW/RZGW o uzgodnieniu projektu decyzji o warunkach zabudowy.

Spośród zbadanych pięciu zgłoszeń w odniesieniu do trzech Starostwo zgłosiło sprzeciw z przyczyn innych, niż zagrożenie powodzią.

Powodem wyrażenia sprzeciwu były:

1. w dwóch przypadkach – nieuzupełnienie braków nałożonych postanowieniem
2. w jednym przypadku – sprzeciw ze względu na niezgodność z warunkami technicznymi.

(akta kontroli str. 195-199, 200-218, 257-258, 259-285)

Kontrola 58 zgłoszeń dotyczących działek leżących na terenie gminy Nowy Targ wykazała, że w 36 przypadkach zamierzona inwestycja była położona poza obszarem wskazanym na przedmiotowych działkach jako obszar szczególnego zagrożenia powodzią, natomiast w 22 przypadkach inwestycje zlokalizowane były na takim obszarze. W trzech przypadkach sprawy dotyczyły remontów istniejących budynków i zostały przyjęte bez sprzeciwu, mimo położenia tych budynków na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. W przypadku pozostałych 19 spraw zostały one zakończone decyzją o sprzeciwie z innych przyczyn, niż zagrożenie powodzią.

Powodem wyrażenia sprzeciwu było:

1. w siedmiu przypadkach – nieuzupełnienie braków nałożonych postanowieniem,
2. w 10 przypadkach – sprzeciw ze względu na niezgodność z przepisami ochrony środowiska,
3. w dwóch przypadkach – wniosek został wycofany przez Inwestora.

W przypadku ww. 63 spraw (odpowiednio: 58 z gminy Nowy Targ i 5 z miasta Nowy Targ), 37 dotyczyło terenów objętych mpzp (odpowiednio 34 i 3) i zawierało zapis *o obowiązywaniu nakazów, zakazów, ograniczeń i dopuszczeni określonych w przepisach odrębnych.*

(akta kontroli str. 195-199, 257-258)

Starosta wyjaśnił, że weryfikacji, czy teren inwestycji zlokalizowany jest w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią *tut. organ dokonywał na podstawie następujących źródeł:*

- *decyzja o warunkach zabudowy,*
- *miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,*
- *<https://isok.gov.pl/hydroportal.html> w zakładce Mapy zagrożenia powodziowego,*
- *nakładki na program EWMAPA oraz na geoportal powiatowy <http://nowotarski.geoportal2.pl/>*
- *dane ze strony internetowej <http://nowytarg.e-mpzp.pl/>, na której znajduje się m. in. wgrany zasięg wód powodziowych określonych w studium z 2015 i 2019r.*

Ponadto Starosta podał, że Powiat przeciwdziałał skutkom powodzi uwzględniając w prowadzonych inwestycjach zjawisko powodzi jako istotne z punktu projektowania szczególnie w odniesieniu do infrastruktury drogowej. Jako organ administracji architektoniczno – budowlanej w ramach postępowania poprzedzającego udzielenie pozwolenia na budowę dokonywał analizy zgodności przyjętych rozwiązań projektowych z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 165-170, 190-194)

2.3. W okresie objętym kontrolą nie wydatkowano środków na infrastrukturę chroniącą mieszkańców przed powodzią w konsekwencji dopuszczenia zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Przy wydawaniu pozwoleń na budowę nie analizowano kosztów przyszłych inwestycji związanych z ochroną mieszkańców przed powodzią np. przepompowni.

(akta kontroli str.18-25, 186-189)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2018-2022 (I kw.), w zakresie przestrzegania warunków zagospodarowania i zabudowy dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią Starostwo rzetelnie weryfikowało zgłoszenia na ww. terenach. Wydane decyzje o pozwoleniu na budowę i przyjęte zgłoszenia dotyczące lokalizacji inwestycji budowlanych na takich obszarach były zgodne z decyzjami o warunkach zabudowy albo z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi Najwyższa Izba kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W związku z niesformułowaniem wniosków NIK nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, lipca 2022 r.

Małgorzata Kram
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis